

frigeratur: hos quia, aut nullus, aut minimus extat. Nos verò antea probauimus humorem qui somnū A
 creat, siue ille contineatur in cerebro, siue in locis, vbi concoctio alimenti perficitur, tanto maiorem
 vim ad somnum conciliandum obtinere, quanto frigidior extiterit: nam pituita longos profundosque
 somnos inducit. Oritur & somnus huiusmodi, ex materia quæ difficilè concoquitur: vt docent cibi, &
 humores pituitoli, qui inter omnes alios maximè somnum pariunt. Quòd verò post cibum, ac potum
 somnolentissimi euadamus, causa quidem est calor: sed non ea ratione, quòd calidius reddatur corpus,
 vt ille sentire videtur: obtunditur enim calor antequàm materiam euicerit: sed quòd ille ad alimentū
 conficiendum contrahatur, aut vapores plurimos capiti subministret. At melancholicos vigilia non
 tenet, quòd illorum humor refrigeratus sit, sed (vt diximus) quòd expeditas habeant cerebri cavitates,
 corpusque exiccatum, in quo nihil est, quod vim obtineat ad impediendum calidi natiui motum. Si
 æstuant non dormiunt, causa non est, quia minimus extet humor (nam in corpore humido æstuan-
 te, nequit humor, aut vapor deesse) sed quòd ex æstu, ab internis fontibus calor prodire cogatur, id
 quod vigiliæ causam esse diximus. Pueri quoque longis somnis corripuntur, quòd in his ex cibo mul-
 to, & humido, mollique corpore plurimi assurgant vapores, qui viam obstruunt validius calido inna-
 to, adeò vt non nisi difficilè, & longiore tempore dissolui valeant: eandem ob causam, qui angustas ha-
 bent venas, somniculosi sunt, quia angusta illorum vasa, promptè, & exactè obturantur: non quòd
 humor agrè decedat, & refluat, vt Arist. in libro de somno tradit: quoniam vt antea ostendimus, non
 propter refluxum, vaporum, aut humorum à capite ad cor, sed propter obstructionem, quam parit
 eiusmodi materia in cavitatibus cerebri, somnus nascitur. Quòd verò de Pomilionibus, & his, qui ma-
 gna habent capita scribit eodem loco, prætereundum non est: vult enim ille magnam fieri in illis eu-
 aporationem, quæ longi somni sit causa, quod mihi persuadere nequeo: fit enim euaporatio ratione
 partium subiectarum, & eius quod in illis continetur, & conquiritur: in qua re quid magnum aut
 paruum caput conferat, non video: addo quòd magnum caput, facilem præbeat transitum vapori-
 bus, ita vt multa illorum copia, nequeat in humorem uerti, aut insignes obstructions excitare.
 Sed quur, dicit ille, eos, qui uenas habent amplas, somnolentos non esse? eos autem tales esse, qui
 caput magnum obtinent: nam in utrisque ratio sumitur, ex latitudine cavitatum. Quòd si forte
 Pomiliones multum dormiunt, causa non est ex magna euaporatione: quippe cum illi ita affici pos-
 sint, in uentriculo, & hepate, & alijs partibus ad alimenti concoctionem destinatis, ut nequeant plu-
 rimum alimenti & humoris assumere, concoquere, multosque vapores gignere: sed ut arbitror id
 fit, quòd vapores, qui excitantur, uniuersi recipiantur in capite, ob maximam uiciniam, quam in
 alijs, qui longiore sunt corpore, magna illorum pars absumatur, digeraturque per alias partes. Illud
 verò rectè ab eo scriptum puto, melancholicos breuissimis somnis contentos esse, quia interiora vi-
 scera illorum refrigerata, & excitata ab atra bile, nequeant multum vaporem attollere: vel etiam quòd
 illorum siccitatem cerebri meatus sint expediti, vt facile claudi nequeant, ab exigua vaporum quos gi-
 gnunt copia. Habèt & longos somnos quibus est cerebrum humidum, & pituitosum, propterea quòd
 promptè illis ab humore, aut ex vapore crasso illic genito cerebri sinus obturantur: nec facile à calo-
 re discuti potest, quòd ei est impedimento. contra verò breues somnos faciunt, quibus cerebrum est
 siccum: hi enim nihil habent, quod cogat calorem, posteaquam ad caput ascendit, illic hæere, vt tol-
 lat, quòd sibi viam præcludit: ob eandem causam somnolentiores solent esse, qui in locis palustribus
 degunt: nam humidus euadit ex huiusmodi aere corpus, & caliginosi, crassique vapores gignuntur, qui
 difficile discuti possunt. Nam quòd scribit Aristoteles vndecimo problemate decimaquinte sectio-
 nis, huius rei causam esse, corporum refrigerationem, nequaquam probare possum: sæpe enim in lo-
 cis paludosis reperire est aerem calidum, & humidum. Ait præterea eodem loco refrigerationem,
 somnum nobis conciliare, eo quòd requies quædam sit: hæc autem somnum pariat. Quo enim modo
 intelligi potest, refrigeratio esse requies quædam? deinde si ille omnè somni causam alibi docuit sumi
 à vapore, somnumque ipsum esse refrigerationem, causas tamen calidas, nequit refrigeratio somnum
 conciliare, quoniam ea causa non est calida, nec ad vapores gignendos apta: ideo. n. melancholicos vi-
 gesimo quarto problemate tertiæ sectionis, ineptos esse ad somnū tradit, quia in illis refrigeratus hu-
 mor sit, tanquam frigiditas ex illius opinione somno conciliando obsit. At si humiditas quæ in cerebro
 est, somnum parit, quur est quòd senes, quibus in omnibus partibus abundat pituita, maximè vigilare
 soleant? De hac re Alexander Aphrodisæus disputat secundo problemate primi libri, sed meo quidem
 iudicio, parum foeliciter: nam in primo problemate docet somnum ab humore fieri, & propterea pue-
 ros humidos, & excrementosos: necnon eos, qui vino sese inebriant, vel crebro balneo vtuntur, som-
 niculosos esse. In secundo verò problemate, fatetur senes excrementis abundare, vigiles tamen es-
 se, quia partibus solidis sunt sicci: si enim humor excrementosus in pueris, si vinum in omni-
 bus qui inebriantur, aut certè in multis, atque adeò in senibus somnum parit, uigiliæ causa ad so-
 lidarum partium siccitatem referenda non est: satis enim est, ad somnum conciliandum, si excre-
 mentosus in illis adsit humor, qui sua natura somnum procreare est aptus. Ego uerò aliam pu-
 to esse huius rei causam: nam etsi senes abundant pituitoso humore, tamen ex siccitate, &
 duritie

A

B

C

D

E